

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÆRSASÆG.

XIX. nagy-gyűlés, 1911 január 21-én.

Jelen vannak: *Fináczy Ernő* elnöklete mellett: Alexander Bernát, Angyal Dávid, Bartoniek Géza, Beke Manó, Berta Ilona, Blickling Antal, Böngérfi János, Bozóky Endre, Császár Elemér, Cserep József, Czeglédy István, Demeczky Mihály, Erődi Béla, Fehrentheil Henrik, Ferenczy József, Friedreich Endre, Friml Aladár, Geőcze Sarolta, Geréb József, Gorzó Dénes, Gyomlay Gyula, Gyulai Ágost, Havas Gyula, Havas Irma, Hegedűs István, Hornyánszky Gyula, Horváth Gyula, Imre Sándor, Ispánovics Sándor, Jancsó Benedek, Juba Adolf, Kelemen Ignác, Kemény Ferenc, Kerékgyártó Elek, Kirchner Béla, Kornis Gyula, Kurucz Kálmán, Láng Nándor, Lasz Samu, Lukács György v. b. t. t., Madarász László, Málnai Mihály, Mosdóssy Imre, Nagy József, Nagy László, Nagy Zsigmond, Négyesy László, Perényi Adolf, Polgár Gyula, Pruzsinszky János, Radó Vilmos, Rombauer Emil, Sándor Domokos, Sebestyén Gyula, Sebestyén Stetina Ilona, Somogyi Géza, Spitkó Lajos, Szabó Péter, Szemere Samu, Sziklás Adolf, Székely György, Szkunzevics Kornél, Teveli Mihály, Timár Pál, Tóth K. János, Török Arthur, Ujházy László, Váry Rezső, Waldapfel János, Wángel Jenő, Weszely Ödön, Winkler Lajos, Zsámboki Gyula, Zsengeri Samu és Trájtler Károly, utóbbi mint jegyző. Ezeken kívül igen nagy számban vendégek. — Berzeviczy Albert, a magyar képviselőháznak és a M. Tudományos Akadémiának elnöke, a Társaság tiszteleti tagja és Bárczy István, a székesfőváros polgármestere, a Társaság rendes tagja, levélben kimentették távolmaradásukat.

I. *Fináczy Ernő* dr. elnök a közgyűlést hosszabb beszéddel nyitotta meg, melynek címe: Az érettségi vizsgálat. (A Magyar Pædagogia jelen füzetének élén olvasható.)

A társaság nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatta az elnök fejtegetéseit s végezetül lelkesen megéljenezte és megtapsolta.

II. *Gyulai Ágost* dr. titkár felolvasta a lefolyt társulati év munkásságáról szóló titkári jelentését:

Tisztelt Társaság!

A Magyar Pædagogiai Társaság mai nagygyűlésével életének XIX. évét zárja le. 19—20 esztendő nemcsak az egyének életében elég nagy idő; ennyi esztendő multán bármely tudós társaság is méltán gondolhat arra, hogy addig eltelt munkássága mérlegének összeállítására készülődjék. Társaságunk sem zárkozhatik el e gondlattal való foglalkozástól a legközelebbi jövőben, ha másért nem, már csak azért is, hogy önismeretre jutva vagy azt a kielégítő tudatot merítse vizsgálódásából, hogy céljának s feladatának mindvégig híven és sikeresen megfelelt s léte nem hiábavaló, — vagy esetleg arra a belátásra térjen, hogy talán megváltozott körülmények folytán programjának bővülnie kell, munkájának elevenebbé s intenzívebbé válnia.

Bár nincs az a legmozgékonyabb, legkörültekintőbb, magával az étellel legszorosabb kapcsolatot tartó társaság sem, mely ne óhajtana munkásságában a fejlődés és haladás előbb említett ható erőit mindinkább érvényesíteni, mindamellett úgy vélem, hogy Társaságunk, mely a most megkezdendő XX. év végén folyóiratának mindenoldalú tárgymutatójával fogja legrealisabban bemutatni, mi foglalkoztatta két évtizeden keresztül, önvizsgálatából nem elcsüggesztő, hanem tovább is tette ébresztő tanulságokat fog levonni. Annak tudatában, hogy e Társaság, — mely szabványai szerint tagjait a magyar pædagogia mindennemű munkásaiból, tehát tervszerűen heterogén erőkből toborozza, — a pædagiának és segédtudományainak magyar nyelven művelése, a hazai közoktatásügy egész körében felmerülő elvi kérdéseknek tudományos jellegű tárgyalása, a pædagogia multjának kutatása, a pædagiiai elvek népszerűsítése és terjesztése körül szűkebb anyagi ereje dacára is minden lehetőét elkövetett, — úgy érezzük, hogy megnyugvással indulhatunk társasági életünk második decenniumának befejezésére.

Valóban Társaságunk megállapodottsága tudatában, mintegy a magyar pædagiiai élet centrumába állított éber érző szervként, az elmúlt esztendőben is sikeresen munkálkodott azon, hogy ne maradjon el az előbbi évek eredményei mögött. Ha újabb tervekbe nem fogott is, munkaprogramjának rendes eszközeit: felolvasó üléseit s folyóiratát teljes tudatossággal állította magasabb rendű céljai szolgálatába.

Üléseink, számszerint 1 nagygyűlés, 6 felolvasó és 3 elnöki ülés változatos témákat tárgyaltak. A fölolvasó üléseken napirendre került tudományos előadások között 1 fontosabb elvi jelentőségű tárgyról szóló elnöki megnyitó, 6 nagyobb, egész ülést betöltő értekezés és 1 előre kitűzött vitatétel foglalkoztatta Társaságunkat.

Felolvasó üléseink tárgyai részletesen a következők voltak:

Január 22-én: *Fináczy Ernő* előadása: «Az iskola feladata az erkölcsi nevelésben.»

Február 19-én: *Geöcze Sarolta* «Az erkölcsi nevelés, mint magyar nemzeti probléma» című előadásának megvitatása, mely e nevezetes problémához való számos hozzászólásra adott alkalmat.

Március 12-én: *Erődi Béla* mutatott be néhány kiválóbb francia és angol pædagogiai munkát; ugyanezen ülésen *Nádai Pál* e címen értekezett: «A kézügyesség tanítása az iskolában.»

Május 21-én: *Kármán Mór* tartotta meg a már április havára kitűzött, de akadályok miatt elmaradt előadását «A közoktatásügy politikai vonatkozásairól.»

Október 15-én: *Ranschburg Pálnak* székfoglalóját hallgatta meg Társaságunk, melynek tárgya a következő volt: «A figyelmetlenség pædagogiai pszichológiája.»

November 20-án: *Kőrösi Henrik* tartott felolvasást e címen: «A második nemzetközi népiskolai kongresszus Párisban.»

December 17-én: *Margitai József* ismertette «A szlavóniai magyarok és a Julián-egyesületi iskolák» sorsát.

Felolvasó üléseinket a nagy közönség s különösen a főiskolai ifjúság, leginkább a különböző fajú iskolák tanárjelöltjei rendszerint szorgalmasan látogatták, aminek jótékony hatását a jövő tanárnemzedék tudományos pædagogiai érdeklődésének kialakulására nézve nem szabad kicsinyelnünk.

Ezeken kívül azonban Társaságunk mult évi munkásságának igazi súlya és maradandó eredményei folyóiratunknak XIX. évfolyamában nyilatkoztak, mely nemcsak a megszabott 40 ívnyi terjedelmet haladta meg egy ívvel, hanem a szakavatott szerkesztőnek s a mellett tudós elnökünknek is állandó gondozása tárgya lévén, változatos, a pædagogiai disciplinák minden terére kitekintő tartalmában és tudományos értékében is lehetőleg magas nivóra törekedett.

Folyóiratunknak 1910-iki évfolyama 48 író-társ munkásságának eredménye. Ez évfolyam tartalmát az előző évekéthől némileg különbözőleg nagyobb változatosság jellemzi, amennyiben t. i. — széleskörű tudományos érdekeltségét tekintve — úgyszólván a pædagogiai tudomány összes disciplinái (általános pædagogia, a kapcsolatos tudományok közül a pszichologia és ethika, általános didaktika, egyes tantárgyak módszertana, iskolai szervezettan, pædagogia története stb.) egyaránt szóhoz jutnak a folyóirat hasábjain.

Az önálló tanulmányok száma 19 volt, köztük több nagyobb értekezés, melyeknek egyike 5 közleményre terjedt; a hazai pædagogiai irodalom ismertetésével 11 nagyobb közlemény foglalkozott;

becses része volt ezenkívül folyóiratunk ez évi tartalmának az a 20 nagyobb cikk, mely a külföldi pædagogiai irodalom 26 jelesebb termékét ismertette. Folyóiratunk egyáltalában híven és gondosan ápolta — több esztendeje megkezdett szokása szerint — tanulságos és hasznos külföldi rovatait: az eddig említettekén kívül 36 nagyobb külföldi szakközlönynek tartalmát ismertette 203 kisebb közleményben, a *Külföldi szemle* című rovatban pedig sok becses külföldi pædagogiai aktualitást, 52 témát beszélt meg 8 közleményben. Ezenkívül volt a Magyar Pædagiában 19 önálló kisebb és 8 vegyes közlemény; egy terjedelmes 6 ívnyi közlemény pedig az 1909. évi magyar pædagogiai irodalom teljes repertoriumát adta. Folyóiratunk végül az alapszabályok értelmében állandó rovatot tartott fenn a Társaság hivatalos közleményei számára, melyeknek száma 17 volt.

Ez adatok bizonyosága szerint tehát folyóiratunk az elmúlt évben valóban széles körben megvalósítani óhajtott szemleszerű jellegét s az egész művelt világ pædagogiai mozgalmaira vonatkozólag tájékoztatni kívánta a magyar tanügyi világ legkülönbözőbb köreiből kikerülő olvasóit. Folyóiratunknak ez a szerénytelenség vádjá nélkül is megemlíthető gazdagsága mindinkább megokolttá teszi a Társaság legutóbbi elnökségi ülésének határozatát, mely immár a most meginduló új társasági év folyamán munkába óhajtja vétetni a három évvel ezelőtt szükségesnek jelzett s e helyről bejelentett tárgymutatót a Magyar Pædagogia eddigi 20 évfolyamához. E szakszerű tárgymutató elkészültével — úgy gondoljuk — folyóiratunk a pædagogia tudományának a magyar műveltségre nézve valóban becses irodalmi forrásává válni lesz hivatva.

Társaságunk mult évi történetének összefoglalásakor a tisztán szellemi dolgokon kívül köteleességszerűen föl kell sorolnom a személyi momentumokat is.

A Magyar Pædagogiai Társaság 1910. évi életének egyik alapszabályszerinti mozzanata volt a nagygyűlésen megejtett tisztújítás, mely az addigi vezetés iránti bizalmának megnyilvánulásaként ujólag a régi tisztikar kezeibe tette le a Társaság ügyeinek vezetését, az előző év nyarán elhunyt dr. Gyulay Béla pénztárnok helyébe pedig a pénztári ügyek vitelével dr. Bozóky Endre tagtársunkat bizta meg, ki elődje elhalálása utáni ideiglenes megbízatása idején is fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki s aki elmúlt egy évi kitartó munkájával a Társaság anyagi ügyeinek igazán hivatott, lelkiismeretes gondozójául mutatkozván, Társaságunknak addig is jobb sorsot érdemlő anyagi ügyeit valóban virulásra vitte.

Társaságunk életének egy másik rendes momentumáról, új tagokkal való gyarapodásáról ezuttal a szokottól eltérő formában kell

megemlékezni. Bár Társaságunk rendes tagjainak sorából az előző 1909. évben eléggé súlyos veszteségeket szenvedett, melyekről egy évvel ezelőtt bemutatott jelentésemben kötelességem szerint beszámoltam volt, Társaságunk 1910. évi nagygyűlése úgy határozott, hogy e megüresedett helyeket egyelőre nem tölti be, hogy majdan 1911-ben ezeknek és az esetleg még megüresedendő helyeknek betöltésénél szélesebb körtekintéssel ejthesse meg választásait. Mult évben tehát nem üdvözölhattünk sorainkban új rendes tagokat s mindamellet mégis szerencsés vagyok soraink tetemes gyarapodásáról beszámolhatni. Mindenekelőtt örömmel regisztrálom e helyütt is, hogy Társaságunk az 1910. évi nagygyűlésen a magyar pædagogiai életnek már-már nesztorként előttünk álló mesterét, *dr. Kármán Mór* alelnök urat, «Pædagogiai dolgozatai»-nak, élete műve e maradandó emlékek megjelenése alkalmából tiszteleti tagjává választotta. A neki juttatott dísz bőven árasztja vissza fényét Társaságunkra is.

Kármán Mór tiszteleti tagságával való gyarapodásunk mellett — ha rendes tagjaink számának kiegészítéséről lemondottunk is — örvendetesen kell fölemlítenem azt a tudós társaságok életében a mai viszonyok között szinte meglepően nagy gyarapodást is, mely egy taggyűjtő akció eredményeként azzal érte Társaságunkat, hogy külső tagjainak száma 1910 folyamán 482-vel gyarapodott. Ez akció, melyet Társaságunk pénztárosi és titkári hivatala együttesen intézett, eredményével nem megvetendő bizonyítéka annak, hogy Társaságunk eszméi és törekvései élénk visszhangra találnak a magyar tanügyi világnak legszélesebb köreiben is, holott az iskola munkásai tanügyi egyesületekkel eléggé el vannak halmozva — s érdekes bizonyítéka a magyar tanító-rend tudományos és magasabb eszményekre való törekvéseinek. E nagyarányú gyarapodásnak köszönhetjük, hogy külső tagjaink száma az 1910. év végén éppen egy híján ezer volt, kik a rendes tagokkal és az előfizetőkkel együtt lehetővé tették, hogy folyóiratunk mintegy másfélezer példányban szolgáljon olvasmányául a tudományszakuk iránt érdeklődő magyar pædagógusoknak.

Ez örvendetes gyarapodással szemben azonban rendes tagjaink az előző évben megrikkult s 1910-ben ki nem egészített sorait újabb sajnálatos veszteségek érték az elmúlt év folyamán, melyekről igaz fájdalommal kell megemlékezni.

Rendes tagjaink közül 1910 februárjában elhunyt *Elischer József*, a nagyszebeni tankerület első főigazgatója, ki mint tanár, majd mint főigazgató nemzetiséglakta vidékeken a magyar nemzeti kultúra valódi őrszemeként 40 éven át lankadatlan buzgalommal s lelkiismeretes pontossággal állott a magyar középoktatás ügyének szolgálatában. Bár irodalmi munkássága s tudományos érdeklődése

inkább a classica-philologia felé vonzották őt, az a nem szünő lelkesedés és az a derék kitartó munka, mellyel, éppen nemzetiségi vidékeken s az első nehézségek napjaiban, résztvett az 1883-ik évi középiskolai törvény végrehajtásában, mégis méltán soraink közé iktatta őt. Társaságunk megalapítása óta egyik igazán nagyrebecsült tagját tisztelte benne.

Az elmúlt év nyarán vesztettük el rendes tagjaink sorából *Halász Ferenc* kultuszministeriumi miniszteri tanácsost is, Társaságunknak 1896 óta rendes tagját, kinek elhunytát velünk együtt az egész magyar népoktatásügy méltán gyászolja. Benne, ki pályáját mint elemi népiskolai tanító kezdte s ki nagy tehetségével a hivatalnoki hierarchia legfelsőbb polcára emelkedett, nemcsak az egyéni akaratéro és kitartás szép példáját csodálhattuk, hanem megbecsülhettük a kulturpolitikusnak és publicistának nemes fanatizmusát, melyet mindvégig egy nagy nemzeti ügynek, az állami népoktatás eszméjének szolgálatába állított. Halász Ferencz neve s programja, már munkásságának kezdetétől fogva, de még inkább azon 15 esztendőn át, melyet mint vezető férfiú és fontos eszmék uttörője töltött a közoktatásügyi ministeriumban, a magyar népoktatás hatalmas nekilendülését jelentette. Sorainkba nem pusztán a magyar népoktatás ügyében korszakot alkotó szervező munkássága iktatta őt, hanem irodalmi érdemei is, melyeket szintén élete vezérlő eszméinek kifejtésében szerzett. Nagyjelentőségű kulturterveit legelőször «Teendőink a népoktatás terén» című művében körvonalozta, melynek veleje az volt, hogy hazánkban a nemzeti népoktatás nemcsak népművelődési szempontból fontos, hanem egyúttal a magyar faj értelmi felsőbbségének is egyedüli biztosítóka. Még teljesebben s még világosabban kifejtette programját az «Állami népoktatás» című nagy munkájában, melyet a Magyar Tudományos Akadémia dicsérettel tüntetett ki a Bródy-féle publicistikai díj odaítélése alkalmával. Társaságunk — bár az elhunytnak nagybecsű munkássága teljesen a mi kereteinken kívül alakult ki — büszkén számítottta Halász Ferenczet tagjai közé s emlékét, mint a magyar népoktatásügy egyik leghasznosabb munkását, híven meg fogja őrizni.

Tagjaink sorából való veszteségeinkhez tartozik továbbá 10 külső tagnak elhalálózása is, kik között nem egy irodalmilag is jónevű férfiúnak elhunytát fáljaljuk. Ez utóbbiak közül *Kozma Gyula*, *Sáfrány Lajos* és *Barcsa János* — folyóiratunknak is munkatársai — külső tagjaink számszerinti tekintélyét egyéni értékükkel is gyarapították.

Midőn mindezen elhunyt tagjaink emlékezetét kegyeletesen megújítom, egyúttal indítványozom a t. nagygyűlésnek, iktassuk jegyzőkönyvbe elvesztett társaink emlékezetét s az ő elhunytuk fölött érzett fájdalunkat.

Anyagi ügyeinkről Társaságunk pénztárnoka részletes beszámolót fog a t. nagygyűlés elé terjeszteni. Ebből kitűnik, hogy egyrészt az elmúlt évben megindult taggyűjtő akció eredményének folyamánként, másrészt pénztárnokunk lankadatlan buzgalma folytán anyagi ügyeink teljesen rendben vannak. Nem szabad azonban felednünk, hogy ez előnyös helyzetnek oka részben az is, hogy Társaságunk úgy mint eddig, az elmúlt évben is nagybecsű érdeklődést s programmunk helyeslését bizonyító anyagi segítségben részesült a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr részéről, ki a szokott 2000 koronányi évi segély kiutalványozásával az 1910. évben is biztosította a Társaság folyó anyagi ügyeinek zavartalan menetét.

Midőn e segélyösszegnek anyagi értéke mellett annak többszörösen említett erkölcsi jelentőségét is újolag kiemelem, egyúttal arra kérem a t. nagygyűlést, bizza meg az elnökséget, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak ezért a becses támogatásért, a Magyar Tudományos Akadémiának pedig az akadémiai ülésteremnek átengedéseért a Társaság köszönetét tolmácsolja.

Kérem a t. Társaságot, hogy a jelentésem során előadott indítványokat elfogadni s jelentésemet tudomásul venni szíveskedjék.

Budapesten, 1911 január 21-én.

Dr. Gyulai Ágost.

A társaság tudomásul vette a titkári jelentést és ennek kapcsán elhunyt tagjai fölött fájdalmas részvétének ad kifejezést. Megbizta továbbá az elnökséget, hogy a jelentésben foglalt indítványokat fogantatosítsa. Elnök végül a társaság titkárnak gondosan készített évi jelentéseért, úgyszintén a titkárnak, pénztárosnak és szerkesztőnek, nemkülönben az egész tisztviselői karnak a lefolyt évben kifejtett buzgó közreműködésökért köszönetét fejezi ki.

III. A *pénztáros* bemutatja mult évi számadását, mely következő:

A Magyar Pædagogiai Társaság 1910. évi zárószámadása.

	Bevétel.	Kor.
Készlet 1909-ről	572·73
Hátralékokból	1231·83
Folyó évi tagdíjakból	2476·90
Előre fizetett tagdíjakból	164·—
Alapítványok kamataiból	168·36
Tiszteleti és rendes tagok adományaiból	159·—
Segély a nm. vallás- és közokt. minisztertől	2000·—
Régi holmik értékesítéséből	74·—
Megtérült postaköltségek	11·24
	Összesen	6858·06

	Kiadás.	Kor.
Írói tiszteletdíjak	— — — — —	1359·50
Nyomdaköltségek	— — — — —	1562·—
Tisztviselői tiszteletdíjak:		
Szerkesztő	— — — — —	800·—
Titkár	— — — — —	400·—
Pénztáros	— — — — —	600·—
Jegyző	— — — — —	200·—
Szolgáknak	— — — — —	112·—
Titkári és pénztárosi ügykezelés	— — — — —	565·57
Segéd munkás (írnok)	— — — — —	161·—
Takarékbetétek (tiszteleti és rendes tagok adományai)	— — — — —	159·—
Beszerezések	— — — — —	4·20
Előfizetések	— — — — —	40·—
Tárgymutatóra	— — — — —	600·—
Hirdetésekre	— — — — —	20·—
Egyenleg (1910. évi maradék)	— — — — —	274·79
	Összesen	6858·06

Budapest, 1911 január 19-én.

Böngérfi János s. k.,
ellenőr.

Dr. Bozóky Endre s. k.,
pénztáros.

A társaság a számadási tételeket tudomásul veszi.

IV. *Zsengeri Samu*, a kiküldött pénztárvizsgáló bizottság nevében felolvassa következő jelentését:

A pénztári könyveket 1910 jan. 1-től 1910 dec. 31-ig átvizsgáltuk, úgy a bevételeket, mint a kiadásokat az okmányokkal és a tagok nyilvántartásával egybeazonosítottuk és megegyezőeknek találtuk. A kimutatott 274 K 79 fill. pénztári készlet a Társaságnak a m. kir. postatakarékpénztárnál levő folyószámláján és készpénzben találtatott. A 3219 K alapítványtőke egy Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesületi, budai fiók 19,877. D2. számú, egy Pesti Magyar Keresk. Bank, lipótvárosi fiók, 29,344. sz., egy ugyanottani 31,083. sz., egy ugyanottani, budai fiók, 22,099. sz. és egy Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesületi József-Ferenczvárosi fiók 95,964. C2. sz. takarékkönyvben; a tárgymutatóra szánt 2200 K összeg a Pesti Magyar Keresk. Bank lipótvárosi fiókjának 37,102. sz. és budai fiókjának 22,461. sz. takarékkönyveiben találtattak. A 100 K névértékről szóló A. 023,921. sz. koronajáradékkötvény bemutatott. Ezek alapján a pénztárnoknak a fölmentvényt megadni kérjük.

Budapest, 1911 január hó 19-én.

Dr. Zsengeri Samu s. k.,
számvizsgáló-bizottsági tag.

Dr. Radó Vilmos s. k.,
számvizsgáló-bizottsági tag.

A társaság *Bozóky Endre* dr. pénztárosnak a felmentvényt megadja és buzgó munkásságáért köszönetet mond. Jövő évi pénztár-vizsgálókul *Radó Vilmos* és *Zsengeri Samu* küldetnek ki.

V. A pénztáros bemutatja a jövő évi költségelőirányzatot:

A Magy. Pædagogiai Társaság 1911. évi költségelőirányzata.

	Bevétel.	Kor.
Készlet 1910-ről		274.79
Tagdíjhátralékokból		500.—
1911. évi tagdíjakkból		2000.—
Előre fizetett tagdíjakból		100.—
Alapítványok kamatai		180.—
Tiszteleti és rendes tagok adományai		60.—
Kormánysegély		2000.—
	Összesen	5114.79

	Kiadás.	Kor.
Írói tiszteletdíjak		1400.—
Tisztviselők tiszteletdíjai:		
Szerkesztő		800.—
Titkár		400.—
Pénztáros		600.—
Jegyző		200.—
Szolgáknak		100.—
Ügykezelési költségek		200.—
Tárgymutatóra		300.—
Előfizetésekre		40.—
Nyomdaköltség		1400.—
Egyenleg (1911. évi maradék)		74.79
	Összesen	5114.79

Budapest, 1911 január 21-én.

Az elnökség nevében

Böngérfi János s. k.,
ellenőr.

Dr. Bozóky Endre s. k.,
pénztáros.

A társaság az előirányzatot vita nélkül elfogadja.

VI. *Tiszteleti tagok* választása és néhány *rendes tagsági hely* betöltése.

Elnök kérdést intéz a társasághoz, vajjon közfelkiáltással vagy szavazással kíván-e ebben a tárgyban intézkedni? Bemutatja az elnökségnek megállapodásait, kiemelve azokat a szempontokat, amelyek az elnökséget javaslatában vezették.

A társaság általános helyeslés mellett egyhangúlag elfogadta az elnökség javaslatait és közfelkiáltással megválasztottaknak jelentette ki:

I. *Tiszteleti tagokul:*

1. Gróf *Zichy János* urat, v. b. t. t., vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztert, a magyar közoktatásügynek nagyérdemű vezérét és jelenlegi legfőbb őrét és irányítóját;

2. *Dr. Burány Gergely* urat, csornai premontrei kanonok-rendi prelátust, a szónak legnemesebb értelmében pædagogust, akinek ma is az ifjúság nevelése a legbensőbb lelki szükséglete s aki mint tanár, igazgató és rendfőnök négy évtizeden át elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar nevelés körül.

II. *Rendes tagokul:*

1. *Dr. Acsay Antal* urat, a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karán a pædagogia történetének magántanárát s az egyetem hittudományi karán a pædagogia megbízott előadóját, több pædagogiai mű íróját.

2. *Dr. Bánóczy József* urat, az orsz. izr. tanítóképző igazgatóját, a Magyar Tudományos Akadémia tagját, a filozófia egyetemi magántanárát, az orsz. közokt. tanács tagját, a pædagogiai irodalomnak egyik legrégebb művelőjét, akinek megválasztásával a társaság egy régi mulasztását pótolja.

3. *Dr. Endrei Gerzson* urat, a losonezi áll. főgimn. tanárát, aki a Magyar Pædagiában, az Orsz. Tanáregyesületi Közlönyben, a Gyakorlati Pædagiában, az Urániában és a Népművelésben évek óta ismerteti a külföldi pædagogiai mozgalmakat s egyedül folyóiratunkban körülbelül 15 ily tárgyú cikket írt.

4. *Dr. Kornis Gyula* urat, budapesti kegyes tanítórendi tanárt, folyóiratunknak szintén egyik legbuzgóbb munkatársát, akinek dolgozatai, könyvismertetései, bírálatai arról tanuskodnak, hogy szerzőjük a filozófiának és pædagiának szorgalmas és avatott művelője.

5. *Krammer József* urat, a pozsonyi állami polgári iskola igazgatóját, az orsz. közoktatási tanács tagját, aki a Polgári Iskolai Közlönyben, a Nemzeti Nénevelésben, a Magyar Iparoktatásban, a Magyar Tanítóképzőben, s a Magyar Pædagiában 30 év óta hosszú sorát írta meg a tanügyi pædagogiai értekezéseknek, melyeknek nagy része a polgári iskola szervezeti és tanulmányi kérdéseire vonatkozik.

6. *Láng Mihály* urat, aradi áll. tanítóképzőintézeti igazgatót, népoktatásunknak egyik legrégebb és legteljesebb munkását, «A munkaszeretetre való nevelés módja» című könyv íróját.

7. *Dr. Szitnyai Elek* urat, áll. főgimn. tanárt, a Magyar Philo-

sophiai Társaság titkárát, a «Levelek egy tanuló ifjúhoz», «Tanulmányok a magyar ifjúság számára», «Ész és szív» stb. című szélesebb körökben is elterjedt műveknek, továbbá a filozófia körébe vágó, de egyszersmind pædagogiai vonatkozású számos értekezésnek és dolgozatnak íróját.

Elnök a nevezetteket megválasztottaknak jelenti ki és kéri őket, hogy a Társaságot céljainak megvalósításában buzgón támogassák; a fővárosi rendes tagokat pedig különösen is kéri, hogy a Társaság felolvasó üléseit szorgalmasan látogassák.

A napirend ezzel kimeríttetvén, az elnök a Magyar Pædagogiai Társaság XIX. évi közgyűlését befejezettnek nyilváníttja.

A Magyar Pædagogiai Társaság az 1911. év elején.

I. A Társaság tisztviselői:

Tiszteletbeli elnök: *Heinrich Gusztáv dr.*, főrendiházi tag, nyug. egyet. tanár, a M. Tud. Akad. főtitkára.

Elnök: *Fimáczy Ernő dr.*, udv. tanácsos, egyet. tanár, az Orsz. Közokt. Tanács alelnöke.

Alelnökök: a) a népoktatás köréből: *Sebestyén Gyula*, kir. tanácsos, tanítóképzőintézeti országos szakfelügyelő.

b) a középiskolák köréből: *Erődi Béla dr.*, udv. tan., kir. tankerületi főigazgató.

c) az egyetem köréből: *Kármán Mór dr.*, kir. tan., egyet. tanár.

Titkár: *Gyulai Ágost dr.*, pædagogiumi tanár.

Szerkesztő: *Weszely Ödön dr.*, főreáliskolai igazgató, egyet. magántanár.

Pénztárnok: *Bozóky Endre dr.*, középiskolai igazgató, az Orsz. Közokt. Tanács titkára.

Ellenőr: *Böngérfi János*, polg. isk. tanár.

Jegyző: *Trájtler Károly*, fővár. közs. nép- és iparisk. igazgató.

Könyvtárnok: *Szuppán Vilmos*, kir. tan., keresk. akad. igazgató.

II. Tiszteleti tagok:

Apponyi Albert gr., v. b. t. t., orsz. képviselő, Budapest (1908).

Berzeviczy Albert dr., v. b. t. t., a magyar képviselőház elnöke, a M. Tud. Akad. elnöke, Budapest (1894).

Burány Gergely dr., a csornai premontrei kanonok-rend prépostja, Csorna (1911).

- Csáky Albin gróf*, v. b. t. t., a magyar főrendiház elnöke, Budapest (1894).
- 5 *Dugard Mme*, pædag. író, a párisi Lycée Molière igazgatója, Páris (1904).
- Eötvös Loránd báró*, dr., v. b. t. t., egyetemi tanár, Budapest (1894).
- Kármán Mór dr.*, kir. tan., egyet. tanár, Budapest (1910).
- Leövey Sándor*, közigazgatási bíró, Budapest (1894).
- Molnár Viktor dr.*, vall. és közokt. min. államtitkár, Budapest (1904).
- 10 *Sée Camille*, francia államtanácsos, pædag. író, Páris (1904).
- Takács Menyhért dr.*, a jászóvári premontrai kanonok-rend prepostja, Jászó (1904).
- Vaszary Kolos*, bibornok, v. b. t. t., Magyarország hercegprimása, Esztergom (1894).
- Wlassics Gyula dr.*, v. b. t. t., a közigazgatási bíróság elnöke, Budapest (1896).
- Zichy János gr.*, v. b. t. t., vallás- és közoktatásügyi miniszter, Budapest (1911).
- 15 *Zsilinszky Mihály*, v. b. t. t., orsz. képviselő, Budapest (1894).

III. Rendes tagok:

- Acsay Antal dr.*, egyet. m. tanár, Budapest (1911).
- Alexander Bernát dr.*, egyet. tanár, Budapest (1892).
- Badies Ferenc dr.*, kir. főigazgató, gyakorló főgimn. igazg., Budapest (1892).
- Bánóczy József dr.*, tanítóképzőint. igazgató, Budapest (1911).
- 5 *Bárczy István dr.*, székesfővárosi polgármester, Budapest (1906).
- Bartoniek Géza*, az Eötvös-kollégium igazgatója, Budapest (1904).
- Beke Manó dr.*, egyetemi tanár, Budapest (1899).
- Békefi Remig dr.*, egyetemi tanár, Budapest (1901).
- Beöthy Zsolt dr.*, főrendih. t., egyet. tanár, Budapest (1892).
- 10 *Bokor József dr.*, felső keresk. isk. tanár, egyet. m. tanár, Budapest (1892).
- Bozóky Endre dr.*, középisk. igazg., az Orsz. Közoktatási Tanács titkára (1908).
- Böngérfi János*, polg. isk. tanár, Budapest (1892).
- Capesius József dr.*, tanítóképzőint. igazgató, Nagyszeben (1892).
- Csáka Károly*, nyug. gimn. igazgató, Vác (1893).
- 15 *Demečzky Mihály dr.*, udv. tan., egyet. m. tanár, Budapest (1892).
- Csengeri János dr.*, egyetemi tanár, Kolozsvár (1892).
- Dóczi Imre*, egyházkerületi gimn. felügyelő, Debreczen (1903).
- De Gerando Antonina*, fels. leányisk. igazgató, Kolozsvár (1892).
- Dreiszigler Ferenc*, tanítóképzőint. tanár, Kalocsa (1905).
- 20 *Ember János*, kir. tanfelügyelő, Székelyudvarhely (1892).
- Endrei Gerzson dr.*, főgimn. tanár, Losonez (1911).
- Erődi Béla dr.*, udv. tan., tanker. főigazgató, Budapest (1892).

- Eötvös K. Lajos, kir. tanfelügyelő, Debreczen (1892).
 Ferenczy József dr., műegyet. tanár, Budapest (1892).
- 25 Fináczy Ernő dr., udv. tan., egyetemi tanár, Budapest (1892).
 Gedecze Sarolta, tanítónőképz. int. igazgató, Budapest (1892).
 Géresi Kálmán, tanker. főigazgató, Debreczen (1893).
 Gockler Lajos dr., keresk. akad. tanár, Kolozsvár (1908).
 Gyertyánffy István, kir. tan., nyug. pædagogiumi igazg., Budapest (1892).
- 30 Gyomlay Gyula dr., Eötvös-kollégiumi tanár, Budapest (1892)
 Gyulai Ágost dr., pædagogiumi tanár, Budapest (1904).
 Hajnóczy József dr., kir. tanfelügyelő, Lőcse (1893).
 Havass Gyula dr., ny. kir. tanfelügyelő, Budapest (1908).
 Hegedüs István dr., egyetemi tanár, Budapest (1895).
- 35 Hegedüs Károly, udv. tan., iparisk. főigazgató, Budapest (1892).
 Imre Sándor dr., a pædagogium tanára, Budapest (1906).
 Juba Adolf dr., iskolaorvos, egyetemi m. tanár, Budapest (1906).
 Katonáné Thuránszky Irén, ny. tanítónőképzőint. igazg., Budapest (1892).
 Kemény Ferenc dr., főreálisk. igazg., Budapest (1903).
- 40 Kerekgyártó Elek dr., polg. isk. igazgató, Budapest (1903).
 Kirchner Béla, keresk. isk. főigazg., Budapest (1903).
 Komáromy Lajos, c. igazg., nyug. Erzsébet-nőisk. tanár, Budapest (1892).
 Kornis Gyula dr., kegyesr. főgimn. tanár, Budapest (1911).
 Kovács János dr., pædagogiumi tanár, Budapest (1897).
- 45 Kőrösi Henrik, kir. tan., kir. tanfelügyelő, Budapest (1903).
 Kőrösi Sándor, főgimn. tanár, Budapest (1892).
 Krammer József, polg. isk. igazgató, Pozsony (1911).
 Kuncz Elek, kir. tan., tanker. főigazg., Kolozsvár (1892).
 Kuthy József dr., címz. főig., ny. főreálisk. igazg., Székesfehérvár (1892).
- 50 Láng Mihály, tanítóképzőint. igazgató, Arad (1911).
 Lázárné Kasztner Janka, Erzsébet-nőisk. igazg., Budapest (1892).
 Lengyel Sándor, felső keresk. isk. igazg., Budapest (1892).
 Léderer Abraham, tanítóképzőint. nyug. igazgató, Budapest (1892).
 Málnai Mihály dr., tanítóképzőint. tanár, Budapest (1892).
- 55 Márki Sándor dr., udv. tan., egyetemi tanár, Kolozsvár (1892).
 Mártonffy Márton, udv. tan., orsz. képviselő, Budapest (1893).
 Mayer Béla, c. püspök, Kalocsa (1893).
 Mázy Engelbert dr., tanker. főigazgató, Kassa (1903).
 Medveczky Frigyes dr., udv. tan., egyetemi tanár, Budapest (1892).
- 60 Mosdóssy Imre, kir. tan., székesfővárosi kir. tanfelügyelő, Budapest (1907).
 Nagy László, tanítónőképzőint. c. igazg. Budapest (1892).
 Náray-Szabó Sándor dr., vall. és közokt. államtitkár, Budapest (1908).
 Négyesy László dr., gyak. főgimn. tanár, egyet. m. tanár, Budapest (1896).
 Neményi Imre dr., min. tanácsos, Budapest (1894).
- 65 Öreg János dr., ny. jogakadémiai tanár, Debreczen (1892).
 Pauer Imre dr., min. tan., egyet. tanár, Vác (1892).
 Pauler Ákos dr., jogakad. tanár, Pozsony (1905).

- Péterfy Sándor, kir. tan., nyug. tanítóképzőint. tanár, Parndorf (1892).
 Pethes János, tanítóképzőint. igazg., Pápa (1902).
- 70 Pirchala Imre, tanker. főigazg., Pozsony (1893).
 Platz Bonifác dr., nyug. tanker. főigazg., Székesfehérvár (1892).
 Popovics V. István, udv. tan., a Thököly-int. igazgatója, Budapest (1892).
 Riedl Frigyes dr., egyetemi tanár, Budapest (1892).
 Radó Vilmos, ny. tanítónőképzőint. igazg., Budapest (1892).
- 75 Ranschburg Pál dr., orvos, egyet. m. tanár, Budapest (1908).
 Rombauer Emil, c. főigazg., főreálisk. igazgató, Budapest (1905).
 Schack Béla dr., keresk. isk. főigazgató, Budapest (1901).
 Schneller István dr., egyetemi tanár, Kolozsvár (1896).
 Sebestyén Gyula, tanítóképzőint. orsz. szakfelügyelő (1892).
- 80 Sebestyénné Stetina Ilona, Erzsébet-nőiskolai tanár, Budapest (1892).
 Sebesztha Károly, kir. tan., ny. kir. tanfelügyelő, Temesvár (1892).
 Spitkó Lajos, kir. tan., tanker. főigazg., Budapest (1892).
 Somogyi Géza, ny. tanítóképzőint. igazg., Kispeszt (1904).
 Székely György dr., Erzsébet-nőiskolai tanár, Budapest (1907).
- 85 Szitnyai Élek dr. főgimn. tanár, Budapest (1911).
 Szuppán Vilmos, kir. tan., keresk. akad. igazg., Budapest (1892).
 Trájtler Károly, nép- és iparisk. igazg., Budapest (1892).
 Tóth József, kir. tan., ny. kir. tanfelügyelő, Budapest (1892).
 Ponori Thewrewk Emil, udv. tan., egyetemi tanár, Budapest (1892).
- 90 Vajdafy Gusztáv, ny. elemi isk. igazg., Budapest (1892).
 Vámgel Jenő dr., kir. tan. pædagogiumi igazgató, Budapest (1907).
 Váró Ferenc, ref. kollég. igazg., Nagyenyed (1892).
 Velösi Lipót, elemi isk. igazgató, Budapest (1892).
 Wagner Alajos, kir. főigazg., főgimn. igazgató, Budapest (1892).
- 95 Waldapfel János dr., gyak. főgimn. tanár, Budapest (1897).
 Walter Gyula dr., c. püspök, szemín. igazg., Budapest (1899).
 Weszely Ödön dr., főreálisk. igazg., Budapest (1902).
 Wollmann Elma, tanítónőképzőint. igazg., Pozsony (1892).
 Zajzon Dénes, nyug. tanítóképzőint. igazg., Losoncz (1892).
- 100 Zsengeri Samu dr., polg. isk. igazgató, Budapest (1892).

IV. Külső tagok.

A külső tagok száma 1002.